

Wydawnictwo Helion ul. Chopina 6 44-100 Gliwice tel. (32)230-98-63 e-mail: helion@helion.pl

Visual Basic i DirectX. Programowanie gier w Windows

Autor: Wayne S. Freeze Tłumaczenie: Jarosław Dobrzański ISBN: 83-7197-806-5 Tytuł oryginału: Window Game Programming with Visual Basic and DirectX Format: B5, stron: 410

Książka opisuje krok po kroku tworzenie gry symulacyjnej rozgrywającej się w czasie rzeczywistym, podobnej do słynnej gry SimCity. Gra wykorzystuje Direct3D do wyświetlania grafiki trójwymiarowej oraz DirectInput do komunikacji z użytkownikiem. Opisane zostały interfejsy DirectSound i DirectMusic w stopniu umożliwiającym użycie efektów dźwiękowych i muzyki w grze. Nauczysz się więc tworzenia w pełni trójwymiarowej grafiki a także odtwarzania plików dźwiękowych w formacie MP3. Książka przeznaczona jest dla osób, które już programowały w Visual Basicu.

W książce opisano:

- Wyświetlanie grafiki 3D za pomocą Direct3D
- Sterowanie obrazem: obracanie, przybliżanie i przewijanie •
- Tworzenie animowanych postaci
- Operowanie czasem w symulacjach
- Odtwarzanie muzyki i efektów dźwiękowych przy użyciu DirectAudio •
- Interakcje użytkownik program za pomocą DirectInput •
- Syntezę mowy przy użyciu interfejsu Microsoft Speech API •
- Przygotowywanie grafiki 2D i 3D oraz plików dźwiękowych na potrzeby gry

Autor, Wayne S. Freeze, jest programistą z 25 letnim doświadczeniem i autorem licznych publikacji na tematy związane z językiem Visual Basic, bazą danych Microsoft SQL Server i technologia ASP.

Spis treści

	O Autorze	13
	Wstep	15
	Tworzenie gry komputerowej	16
	Rodzaje gier	16
	Visual Basic	17
	DirectX	18
	Gra "Podwodne zakupy"	18
	Wyzwanie dla czytelnika	19
	Dla kogo jest ta książka	19
	Wymagania sprzętowe	20
	Co zawiera książka	21
	Czego książka nie zawiera	21
	Konwencje stosowane w książce	22
	Pytania i komentarze	22
	Pozostałe zasoby	23
Część I	Zanurzenie się w grę	.25
Rozdział 1.	Od pomysłu do gry	27
	Projektowanie gry	27
	Projekt gry "Podwodne zakupy"	28
	Idea	28
	Fabuła	29
	Możliwości gry	30
	Obiekty w grze	30
	Interakcja z użytkownikiem	31
	Aspekty kontrolowane przez symulację	33
	Zmienne w grze	34
	Tajne kody	34
	Niespodzianki	35
	Podsumowanie	35
Rozdział 2.	Wprowadzenie do DirectX	37
	Czym jest DirectX?	38
	Dlaczego DirectX?	38
	Usługi DirectX	39
	Grafika 3D	40
	Układ współrzędnych dwuwymiarowych	40
	Układ współrzędnych trójwymiarowych	41

	Świat zbudowany z trójkatów	42
	Kreślenie wielu trójkatów	
	Kolory	
	Oświetlenie i punkty widzenia	44
	Jestem sobie czajniczkiem	45
	Instalacja DirectX	46
	Uruchamianie programu	47
	Inicjalizacja obiektów DirectX	48
	Inicjalizacja Direct3D	51
	Ustawianie świateł	54
	Tworzenie obiektu 3D	56
	Wyświetlanie grafiki	56
	Renderowanie pojedynczego kadru	57
	Podsumowanie	59
Rozdział 3.	Tworzenie grafiki 3D	61
	Wprowadzenie do programu trueSpace	61
	Wprowadzenie do programów Photoshop i Illustrator	62
	Tworzenie grafiki 3D	63
	Podstawowe pojecia	63
	Korzystanie z trueSpace	64
	Narzedzia trueSpace	65
	Tworzenie centrum handlowego	66
	Projektowanie wnetrza	66
	Konstruowanie pustego wnetrza	67
	Podsumowanie	80
Rozdział 4.	Grafika dwuwymiarowa w świecie 3D	
	Tworzenie grafiki dwuwymiarowei	81
	Przetwarzanie obrazu w Photoshopie	
	Wprowadzenie do Photoshopa	
	Edvcia obrazów	
	Korzystanie z warstw	
	Wycinanie fragmentów obrazu	
	Filtry i pozostałe funkcje	
	Tworzenie sklepu	90
	Tworzenie prostej tekstury w Photoshopie	91
	Tworzenie złożonej tekstury w Photoshopie	93
	Tworzenie pustego sklepu w trueSpace	95
	Podsumowanie	98
Rozdział 5.	Wczytywanie danych gry	
	Szczegóły projektowe	99
	Dane na dvsku	
	Format pliku inicializacyjnego	101
	Dane w namieci	103
	Wczytywanie zapisanej gry.	
	Klasa Game	
	Korzystanie z klasy Game	
	Zmienne na poziomie modułu w klasie Game	
	Metoda LoadGame	
	Czerpanie danych z pliku z zapisana gra	
	Odczyt danych za pomoca klasy SwimFile	
	Wczytywanie informacij o centrum handlowym i sklenach	
	Tworzenie sklepów i pozostałych elementów centrum handlowego	
	г. г. г	

	Właściwości supermarketu	
	Zarzadzanie kolekciami obiektów Anchors	
	Podsumowanie	119
Bordrick G	Wyówiatlania grafiki 2D	101
RUZUZIAT O.	Inigialização grafili	121
	Inicializacia grafiki	122
	Ladowalife cellululi handlowego	122
	Inicjalizacja Dilecta Ładowania objektu 2D do namiogi	125
	Ladowalile oblektu SD do palilęci	123
	Wyswieuanie informacji graficznych	120
	Renderowanie centrum handlowego	128
	Giowna pętia programu.	128
	Renderowanie grafiki Direct3D	129
	Wyswietlanie tekstu na ekranie	134
	Wybieranie obiektów za pomocą klasy DXGraphics	136
	Wykrywanie kliknięcia	136
	Szukanie wybranego obiektu 3D	137
	Sprawdzanie pojedynczego obiektu	137
	Uruchamianie programu	139
	Podsumowanie	140
• • • • •		
Częsc II	Symulowanie rzeczywistości	.141
Rozdział 7.	Liczby losowe nie sa losowe	143
	Definicia liczby losowei	143
	Liczby losowe w komputerach	144
	Generowanie liczb losowych	
	Liczby losowe a Visual Basic	147
	Randomize i Rnd.	
	Generowanie liczb losowych za pomoca Rnd	147
	Rzut kośćmi	149
	Zakresy liczh losowych	151
	Skalowanie wartości losowych ciagłych	152
	Generowanie wartości losowych skokowych	153
	Rozkład wartości losowych	153
	Rozkład wartości lości wych.	155
	Rozkład nierównomierny	155
	Generowanie skokowach wartości losowach o rozkładzie nierównomiernym	154
	Generowanie ciąckych wartości losowych o rozkładzie nierównomiernym	156
	Generowanie eigerych wartosci losowych o rozkładzie merownomiernym	150
	Podsumowanie	157
Rozdział 8.	Symulowanie rzeczywistości	161
	Komputerowe symulacje	161
	Symulacje i modele	162
	Typy symulacji	162
	Elementy modelu symulacyjnego	163
	Klienci, serwery, kolejki	163
	Czas oczekiwania i obsługi	164
	Częstotliwość odwiedzin	164
	Systemy wielu serwerów i kolejek	165
	Złożone symulacje	165
	Inne warianty kolejek	166

	Zegar symulacji	
	Zegar postępujący	
	Zegar wyzwalany zdarzeniami	
	Statystyki symulacji	
	Programowanie symulacji	
	Generatory liczb losowych	
	Koleiki	
	Klienci jako objekty person	172
	Restauracia Keln-Fil-A jako objekt store	172
	Uruchamianie symulacii	173
	Inicializacia symulacji	
	Salamda w avmulacii	
	Tworzenio I-liente	
	Udswiezanie głównego zegara	
	Wyswietlanie statystyk	
	Uruchomienie symulacji taktowanej zegarem	
	Podsumowanie	
Rozdział 9	Symulacia centrum handlowego	181
Nozuziai J.	Istota symulacii	181
	Budowanie szkieletu symulacii	
	Uruchamiania symulacij	
	Uluchalmanie symulacji	
	Kroki w centrum nandlowym	
	Sterowanie prędkością symulacji	
	Osiedla i konkurencja	
	Budowanie osiedla	
	Tworzenie konkurencji	
	Inicjalizacja symulacji	
	Kluczowe wskaźniki centrum handlowego	
	Wczytywanie godzin otwarcia	
	Monitorowanie centrum handlowego	
	Podsumowanie	
Rozdział 10	0. Symulacia klientów	
	Klasa Customer	201
	Potrzeby klienta	202
	Potrzeby gastronomiczne	202
	7liczanie potrzeb	204
	Kiedy poinvin sie kliensi?	205
	Tworzenio klientów	
	Web (a weiler er er er er trent	
	Wybor najiepszego centrum	
	Kolejki priorytetowe	
	Przebudowa kolejki	
	Dodawanie elementow do kolejki	
	Symulowanie klienta w centrum	
	Projektowanie automatu skończonego	
	Implementacja automatu skończonego	
	Podsumowanie	
Rozdział 11	1. Symulacia sklepów i pieniedzy	
	Sklepy a potrzeby	
	Przechowywanie informacji o sklepie	
	ууг-	

	Klienci i sklepy	
	Szukanie sklepu	
	Wejście do sklepu	
	Obliczanie momentu wyjścia ze sklepu	
	Wyjście ze sklepu	
	Utrzymanie sklepu	
	Koniec dnia	
	Koniec miesiąca	
	Wyświetlanie informacji o sklepie	
	Zarządzanie budżetem centrum handlowego	
	Pobieranie czynszu	
	Koniec miesiąca w centrum handlowym	
	Koniec roku w sklepie	
	Koniec roku w centrum handlowym	
	Podsumowanie	
Część III	Od symulacji do gry	235
Rozdział 12	. Sterowanie grą poprzez DirectInput	
	Czym jest DirectInput?	
	Korzystanie z DirectInput	
	Integrowanie DirectInput z grą	
	Inicjalizacja DirectInput	
	Inicjalizacja DirectInput	
	Obsługa zdarzeń DirectInput	
	Odczytywanie klawiatury	
	Konwersja kodów klawiatury na ASCII	
	Obsługa myszy	
	Przywracanie myszy	
	Zamykanie DirectInput	
	Podsumowanie	
Rozdział 13	. Wydawanie poleceń w grze	
	Uruchamianie gry	
	Poruszanie się po centrum	
	Sterowanie szybkością gry	
	Wybieranie sklepów	
	Polecenia menu	
	Polecenia w grze	
	Stany gry	
	Nowe funkcje graficzne	
	Tworzenie poleceń	
	Konwersja informacji z klawiatury na polecenia	
	Konwersja informacji z myszy na polecenia	
	Wykonywanie poleceń	
	Modyfikacja głównej pętli	
	Wykonywanie poleceń	
	Wykonywanie poleceń w stanie OkayState	
	Wykonywanie poleceń w stanie NormalState	
	Wyświetlanie informacji graficznych	
	Kreślenie kursora	
	Kreślenie okienka dialogowego	
	Podsumowanie	

Rozdział :	14. Dźwięki i muzyka	
	Dźwięki w centrum handlowym	
	Wprowadzenie do DirectX Audio	
	Udźwiekowienie gry	
	Inicializacia DXAudio	
	Odtwarzanie muzyki w tle	
	Ładowanie plików z muzyka do odtwarzania w tle	
	Odtwarzanie muzyki w tle	
	Zatrzymywanie odtwarzania	
	Wstrzymywanie odtwarzania w tle	
	Przywracanie odtwarzania	
	Ustawianie głośności muzyki w tle	
	Pierwszoplanowe efekty dźwiekowe	
	Sprawdzanie statusu odtwarzania	
	Tworzenie efektów dźwiekowych	
	Formaty plików dźwiekowych	
	Poszukiwanie dźwięków	
	Wprowadzenie do programu Cool Edit	
	Digitalizacia dźwieku	
	Nagrywanie dźwięku	
	Edvcia pliku dźwiekowego	
	Zarzadzanie plikami dźwiekowymi	
	Obróbka dźwieku	
	Podsumowanie	
Rozdział :	15. Mapa centrum i klienci	
	Odwzorowywanie centrum	
	Tworzenie mapy	
	Definiowanie mapy	
	Ładowanie danych mapy	
	Inicjalizacja mapy	
	Zaznaczanie obszarów	
	Diagnostyka mapy	
	Tworzenie klientów	
	Kreślenie szkieletu i łuski	
	Rybie oczy i kolory	
	Zapisywanie ryby	
	Podsumowanie	
Rozdział :	16. Spacer po centrum handlowym	
	Wyświetlanie klientów	
	Ładowanie siatek klientów	
	Zmiany w klasie Customer	
	Zmiany w klasie Queue	
	Wyświetlanie klientów	
	Spacer po centrum handlowym	
	Zarządzanie polami	
	Znajdowanie wejścia	
	Znajdowanie wolnego pola	
	Znajdowanie wolnego pola w sąsiedztwie	
	Sterowanie ruchem klientów	
	Chodzenie po centrum	
	Droga do sklepu	
	Poruszanie się po sklepie	

	Opuszczanie centrum handlowego	
	Obracanie klienta	
	Podsumowanie	
Część IV	Dopracowanie szczegółów gry	335
Rozdział 17.	Gazeta "Wiadomości Podwodne"	
	Czytanie "Wiadomości Podwodnych"	
	Zapisywanie artykułów	
	Redagowanie artykułów	
	Pobieranie wiadomości	
	Drukowanie gazety	
	Wyświetlanie gazety	
	Przegladanie gazety	
	Pożyczanie pieniedzy z banku	
	Pożyczanie pieniedzy	
	Wprowadzanie ciagów tekstowych z klawiatury	
	Wyświetlanie okna dialogowego	
	Sterowanie oknem dialogowym	
	Raymond przemawia ludzkim głosem	
	Svnteza mowy	
	Wyhór głosu	350
	Raymond mówi	
	Ślędzenie wypowiedzi Raymonda	351
	Wyświetlanie Raymonda	
	Podsumowanie	
Rozdział 18.	Uruchamianie centrum handlowego	
	Tworzenie struktury poleceń	
	Projektowanie automatu skończonego	
	Dodawanie definicji	
	Odczyt informacji z wejść	
	Wykonywanie poleceń	
	Zarządzanie sklepami	
	Generowanie listy sklepów	
	Wyświetlanie informacji o sklepie	
	Wyświetlanie listy zaspokajanych potrzeb	
	Rozwiązywanie umowy dzierżawy	
	Obsługa polecenia rozwiązania umowy	
	Likwidacja sklepu	
	Podsumowanie	
Rozdział 19.	Koniec jest dopiero początkiem	
	Zapisywanie gry	
	Wprowadzanie nazwy pliku	
	Zapisywanie gry w formacie SwimFile	
	Zapis informacji o grze	
	Zmiany w klasie SwimFile	
	Ładowanie zapisanej gry	
	Uruchamianie gry	
	Wybieranie zapisanej gry	
	Oszukiwanie w "Podwodnych zakupach"	
	Wykrywanie polecenia CheatInputCommand	

Skorowidz	
Podsumowanie	
Wyświetlanie niespodzianek	
Szukanie niespodzianek	
Ukrywanie niespodzianek	

Rozdział 6. Wyświetlanie grafiki 3D

W rozdziale:

- ♦ Inicjalizacja grafiki
- Wczytywanie informacji graficznych
- Wyświetlanie informacji graficznych
- Renderowanie centrum handlowego
- Wybieranie obiektów za pomocą klasy DXGraphics
- ♦ Uruchamianie programu
- ♦ Podsumowanie

Po stworzeniu trójwymiarowej grafiki centrum handlowego i paru sklepów oraz załadowaniu kilku plików inicjalizacyjnych pora wrócić do DirectX i wyświetlić ją na ekranie.

Inicjalizacja grafiki

Po załadowaniu danych centrum handlowego czas załadować do pamięci grafikę, używając informacji inicjalizacyjnych, wczytanych do obiektów omawianych w poprzednim rozdziale. Obiekty te zawierają nazwy plików obiektów 3D, które mają zostać wyświetlone, wraz z ich względnym położeniem w świecie gry.

Chcąc odizolować grafikę od reszty gry używam oddzielnego zestawu obiektów do przechowywania rzeczywistych obiektów, wyświetlanych na ekranie. Używając klasy DxGraphics z rozdziału 2. — "Wprowadzenie do DirectX" — zdefiniowałem sześć nowych klas, które będą przechowywać dane graficzne (zobacz rysunek 6.1).

Centrum handlowe składa się z zestawu obiektów graficznych, z których każdy został oddzielnie stworzony za pomocą narzędzia do modelowania trójwymiarowego, np. trueSpace. Obiekty te to samo centrum handlowe, sklepy, restauracje i wszystkie inne obiekty, wyświetlane w ramach centrum. Każdy z obiektów jest przechowywany w klasie DXObject.

Dx0bject zawiera informacje niezbędne do wyświetlenia obiektu graficznego na ekranie, w tym informacje z pliku DirectX typu .X, zwane również *siatką*, oraz tekstury, którymi zostaną pokryte siatki. W celu zminimalizowania ilości wykorzystywanych zasobów, siatki i tekstury są ładowane tylko raz i przechowywane we własnych klasach. Umożliwia to stworzenie pojedynczego obiektu, który będzie potem używany wielokrotnie bez konieczności każdorazowego ładowania.

Siatki są przechowywane w klasie DXMesh wraz z materiałami i nazwami plików związanych z teksturami, wyświetlanymi na siatkach. Kolekcja DXMeshes jest zbudowana podobnie, jak kolekcje omawiane wcześniej w rozdziale 5. (Anchors, Foods, MallObjects i Stores) i służy wyłącznie do zarządzania zestawem siatek.

Tekstury, podobnie jak siatki, są przechowywane we własnym obiekcie DXTexture, a kolekcje tekstur zawierają się w obiekcie DXTextures. Aby przywołać daną teksturę, potrzebna jest tylko nazwa jej pliku. Wymusza to pewne ograniczenie w sposobie projektowania grafiki. Jako że nazwa pliku musi być niepowtarzalna w obrębie kolekcji, nie można stworzyć dwóch tekstur o tych samych nazwach i przechowywać ich w odrębnych katalogach, chyba że zawierają ten sam obraz.

Przykładowo, nie można korzystać z tekstury o nazwie BlueStripes.BMP, która zawiera wzór z pionowymi paskami i jest przechowywana w katalogu *Stores* wraz z inną teksturą o nazwie BlueStripes.BMP, zawierającej wzór z ukośnymi paskami i przechowywanej w katalogu *Anchors*. Zostanie wtedy użyta tekstura z pierwszego z załadowanych plików, a drugi z nich zostanie uznany za duplikat pierwszego.

Ładowanie centrum handlowego

Wyświetlanie grafiki przez DirectX można podzielić na dwie fazy. Najpierw grafika musi zostać załadowana do pamięci, a potem wyświetlona na ekranie. Ładowanie grafiki to dość skomplikowany proces, jednak po sprowadzeniu go do postaci zawierającej tylko kluczowe elementy nie wygląda już tak strasznie.

Inicjalizacja DirectX

W metodzie InitGame podsystem graficzny został zainicjalizowany poprzez wywołanie InitGraphics (zobacz wydruk 6.1). InitGraphics odpowiada za dwie rzeczy: po pierwsze musi stworzyć nową instancję klasy DXGraphics i wywołać metodę InitDX, aby zainicjalizować urządzenie Direct3D; po drugie, musi załadować pliki .*X* na podstawie załadowanej informacji inicjalizacyjnej.

```
Wydruk 6.1. Metoda Form1.InitGraphics
```

```
Function InitGraphics() As Long
Dim Result As Long
Dim a As Anchor
Dim f As Food
Dim m. As MallObject
Dim s As Store
Set dx = New DXGraphics
Set dx.DebugObject = GameDebugger
dx.Windowed = True
dx.hWnd = Picture1.hWnd
dx.ShowFrameRate = True
dxHeight = Picture1.Height / Screen.TwipsPerPixelY
dx.Width = Picture.Width / Screen.TwipsPerPixelX
dx.DefaultCameraPoint = GameObj.CameraPoint
dx.DefaultViewPoint = GameObj.ViewPoint
dx.DefaultRotation = GameObj.Rotation
Result = dx.InitDX
if Result <> 0 Then
   GameDebugger.WriteLong "Inicjalizacja urządzenia Direct3D nie powiodła się",
   ⇒Result.
   Unload Me
End If
With GameObj.Mall
  dx.LoadMeshFromDisk App.Path & "\Malls", .DXFilename,
       .Location, .Rotation, DXObjectMall
End With
For Each a In GameObj.Mall.Anchors
   dx.LoadMeshFromDisk App.Path & "\Anchors", a.DXFilename, a.Location,
       a.Rotation, dxobjectanchor
Next a
For Each f In GameObj.Mall.Foods
   dx.LoadMeshFromDisk App.Path & "\Foods", f.DXFilename, f.Location,
       f.Rotation, dxobjectfood
Next f
```

```
For Each m In GameObj.Mall.MallObjects
    dx.LoadMeshFromDisk App.Path & "\Objects", m.DXFilename, m.Location, _
        m.Rotation, dxobjectfood
Next m
For Each s In GameObj.Mall.Stores
    dx.LoadMeshFromDisk App.Path & "\Stores", s.DXFilename, s.Location, _
        s.Rotation, dxobjectstore
Next s
End Function
```

Procedura InitGraphics na początku tworzy nowy obiekt DXGraphics, ustawia różne właściwości i wywołuje metodę InitDX z klasy DXGraphics. W odróżnieniu od wersji tej procedury z rozdziału 2. zawiera ona właściwość Windowed, która decyduje o tym, czy program jest wyświetlany w okienku (True) czy na pełnym ekranie (False).

Okienko czy pełny ekran

Mimo, że DXGraphics obsługuje tryb pełnoekranowy, nie polecam korzystania z niego, ponieważ jedyne elementy sterujące interfejsu użytkownika pozostają wtedy poza obszarem wyświetlania DirectX, co uniemożliwia sterowanie programem.

Teraz już można przyporządkować wartości dla ViewPoint, CameraPoint i Rotation zzaładowanego pliku z zapisaną grą. Można również określić szerokość i wysokość ekranu w pikselach za pomocą odpowiednio: Width i Height. Jest to istotne dla określenia perspektywy, wyświetlanej w oknie o zmiennym rozmiarze, jak i do ustalenia rozmiaru ekranu gry w trybie pełnoekranowym.

Zakładając, że DirectX zostało poprawnie zainicjalizowane wywołaniem InitDX, można załadować poszczególne pliki .*X*. Wykonuje to pętla For Each, która dla każdego pojedynczego obiektu 3D centrum handlowego wykonuje metodę LoadMeshFromDisk, aby załadować go do pamięci.

Kiedy obiekt zostanie załadowany do pamięci, do jego wyświetlenia na ekranie potrzebne są, poza nazwą pliku, trzy dodatkowe informacje: lokalizacja obiektu w centrum handlowym, czyli właściwości X i Z obiektu, informacja o tym, jak obracać obiekt, aby prawidłowo umieścić go w centrum handlowym i typ obiektu.

Skąd się wzięło Z?

Przy tworzeniu obiektów w programie trueSpace, a następnie ich wyświetlaniu poprzez DirectX, można zauważyć, że osie Y i X zostają zamienione. W trueSpace oś Z wskazuje górę, podczas gdy w DirectX górę wskazuje oś Y. Wymaga to od programisty zamiany wartości Y i Z podczas konwersji współrzędnych z trueSpace do DirectX.

Ładowanie obiektu 3D do pamięci

Metoda LoadMeshFromDisk (patrz wydruk 6.2) ładuje do pamięci obiekty 3D, stworzone w programie trueSpace, aby umożliwić ich późniejsze wyświetlenie. Wymaga ona kilku parametrów, takich jak nazwa siatki, miejsce w przestrzeni trójwymiarowej, gdzie siatka ma zostać wyświetlona, sposób obracania siatką, umożliwiający jej prawidłowe umieszczenie w centrum handlowym i typ wyświetlanego obiektu. Wszystkie te informacje zostaną zapisane w DXObject i dodane do kolekcji DXObjects, będącej elementem obiektu DXGraphics.

```
Wydruk 6.2. Metoda LoadMeshFromDisk
```

```
Public Function LoadMeshFromDisk (MeshPath As String, MeshFile As String,
   Location As D3DVECTOR, Rotation As Single, Typ As DXObjectTypes) As Long
Dim mtrlbuffer As D3DXBuffer
Dim i As Long
Dim fname As String
Dim o As DXObject
Dim m As DXMesh
Dim t As DXTexture
Dim nMaterials As Long
Dim MeshMat As D3DMATERIAL8
On Error Resume Next
If Len(MeshFile) = 0 Then
LoadMeshFromDisk = 0
Exit Function
Fnd If
fname = MeshPath & "\" & MeshFile
DXDebugger.Writeline "Ładowanie siatki: " & fname
Set o = New DXObject
o.Name = MeshFile
o.mType = TexturedMesh
o.oType = Typ
o.Location = Location
o.Rotation = Rotation
o.MeshFilename = MeshFile
If DXmshs(MeshFile) Is Nothing Then
Set m = New DXMesh
 Set m.Mesh = d3dx.LoadMeshFromX(fname, D3DXMESH MANAGED, d3dDevice,
     Nothing, mtrlbuffer, nMaterials)
 If m.Mesh Is Nothing Then
        DXDebugger.WriteDXErr "Nie można załadować siatki". Err
        LoadMeshFromDisk = Err.Number
        Exit Function
 End If
 m.Name = MeshFile
 m.Materials = nMaterials
```

```
For i = 0 to nMaterials - 1
        d3dx.BufferGetMaterial mtrlbuffer, i. MeshMat
        MeshMat.Ambient = MeshMat.diffuse
        m.MeshMaterials(i) = MeshMat
      fname = d3dx.BufferGetTextureName(mtr]buffer. i)
      m.MeshTextures(i) = fname
      If Len(fname) > 0 Then
             If Dxtexs(fname) Is Nothing Then
                     Set t = New DXTexture
                     Set t.Texture = d3dx.CreateTextureFromFile(d3dDevice, MeshPath
                         & "\" & fname
                     t.Name = fname
                     DXtexs.Add t
             End If
      End If
Next i
DXmshs.Add m.
Fnd If
DXobs Add o
loadMeshFromDisk = 0
End Function
```

Na początku metoda sprawdza, czy nazwa pliku nie jest pusta. Jeżeli jest, opuszcza funkcję, niczego nie ładując. Następnie wysyła echo z nazwą ładowanego pliku do *Debug.LOG.* Potem konstruuje kompletną nazwę pliku, łącząc z sobą parametry MeshPath i MeshFile oraz tworzy nowy egzemplarz obiektu DX0bject do przechowywania nowej siatki. Następnie ustawia właściwości stworzonej kopii obiektu DX0bject, przyporządkowując im wartości związane z ładowanym obiektem 3D.

W dalszej kolejności metoda przesyła nazwę pliku siatki do obiektu DXmshs, aby zorientować się, czy należy załadować plik siatki z dysku. Jako że domyślną metodą dla tej klasy jest Item, nie trzeba jej wymieniać po nazwie klasy, aby została użyta. W ten sposób, kiedy DXmshs(MeshFile) zwraca Nothing, wiadomo, że trzeba załadować siatkę. Jeżeli siatka jest już załadowana, funkcja dodaje nowy obiekt DXObject do kolekcji DXObjects i wraca do programu wywołującego.

Aby załadować siatkę, należy stworzyć nową instancję obiektu DXMesh, a następnie użyć LoadMeshFromX w celu załadowania pliku .X do pamięci. Metoda ta wymaga paru dodatkowych parametrów poza nazwą pliku do załadowania. D3DXMESH_MANAGED oznacza, że dane zostaną załadowane do obszaru pamięci zarządzanego przez Direct3D, co poprawi ogólną wydajność. Parametry mtrlbuffer i nMaterials zawierają informacje o sposobie wyświetlenia powierzchni czołowej każdej siatki.

Nie powiodło się!

Najczęstszym błędem podczas ładowania plików .*X* jest próba załadowania nieistniejącego pliku. Jeżeli obiekty 3D nie wyświetlają się na ekranie, należy sprawdzić zawartość pliku *Debug.LOG*. Podczas ładowania siatki nazwa jej pliku zostaje dodana do pliku dziennika. Jeżeli wystąpił problem, informacja o błędzie będzie zapisana tuż po nazwie pliku, do którego się odnosi.

Po załadowaniu siatki trzeba wydobyć parę informacji z bufora tekstur. Konkretnie chodzi o nazwę pliku tekstury, którą uzyskujemy, wykorzystując metodę BufferGet-TextureName i informację o oświetleniu, otrzymywaną za pomocą metody BufferGet-Material. mtrlbuffer zawiera tablicę wartości, dlatego należy użyć indeksu, aby odwołać się do potrzebnej wartości.

Po uzyskaniu informacji o oświetleniu trzeba ustawić atrybut Ambient na taką samą wartość, jak diffuse. Pomaga to w prawidłowym wyświetlaniu kolorów. Wtedy można zapisać tę informację do właściwości MeshMaterials obiektu DXMesh.

W ramach tej samej pętli można również otrzymać nazwę pliku, związaną z daną teksturą. Nazwa posłuży do sprawdzenia w kolekcji tekstur (Dxtexs), czy dana tekstura została już wcześniej załadowana. Jeżeli nie, tworzy się nową instancję obiektu DXTexture i za pomocą metody CreateTextureFromFile otrzymuje się teksturę. Następnie można dodać teksturę do obiektu DXTextures i powtarzać całą operację, dopóki wszystkie informacje z bufora mtrlbuffer zostaną przetworzone.

Na koniec funkcja dodaje DXObject do kolekcji DXObjects, ustawia wartość zwrotną na zero, co oznacza, że operacja się powiodła i opuszcza metodę.

Działa, ale zbyt wolno

Mimo że opisana technika działa, wstępne przetworzenie wszystkich plików, związanych z centrum handlowym, zajmuje dużo czasu. Jest wiele technik, z których można skorzystać, aby przyspieszyć ten proces, jednak nigdy nie pozbędziemy się pewnego opóźnienia podczas ładowania grafiki. To dlatego większość gier podczas ładowania wyświetla atrakcyjne obrazy lub filmy. Pomaga to zająć czymś gracza, podczas gdy w tle ładują się niezbędne informacje.

Wyświetlanie informacji graficznych

Proces wyświetlania grafiki 3D jest stosunkowo prosty w teorii. Na początku należy zdefiniować otoczenie trzema macierzami — świata, widoku i rzutu. Potem trzeba wyczyścić ekran i dodać każdy ze zdefiniowanych obiektów do świata. W końcu należy wyświetlić grafikę. Mimo że proces ten wydaje się prosty, w praktyce może się niezwykle skomplikować.

Macierz świata opisuje, gdzie znajduje się początek układu współrzędnych świata gry. Jest to zwykle najprostsza z trzech macierzy — przynajmniej w sensie inicjalizacji. Jednakże jej wartości będą się zmieniać podczas dodawania nowych obiektów do świata gry.

Macierz widoku opisuje lokalizację kamery, przez którą widziany jest świat. Kamera ta działa podobnie, jak oko (*eye*) w programie trueSpace, z tą różnicą, że oko jest nieruchome i widziany świat porusza się względem niego, podczas gdy współrzędne kamery oznaczają jej umiejscowienie w świecie gry, a widok (*viewpoint*) reprezentuje miejsce w przestrzeni, na które skierowana jest kamera.

Macierz rzutu opisuje, jak współrzędne świata gry są przyporządkowane współrzędnym ekranu. Sposób przyporządkowania decyduje o tym, czy świat będzie widoczny jak w teleskopie czy jak w obiektywie szerokokątnym, albo czy obiekty będą widziane jako wysokie i wąskie czy jako niskie i szerokie. Przypadki te to oczywiście wartości skrajne. Tylko ich właściwe ustawienie może uczynić grę ciekawszą.

Kolejnym problemem jest ustawienie oświetlenia. Praca w trueSpace wymagała od czasu do czasu poruszania czerwonymi gwiazdkami oznaczającymi punkty świetlne, aby lepiej widzieć tworzony właśnie obiekt. DirectX również umożliwia niezależne oświetlanie każdego obiektu, jak również stosowanie pełnego oświetlenia, które spowoduje, że obiekty będą oświetlone tak samo z każdej strony. Co prawda dzięki temu staną się bardziej widoczne, ale pozbawienie ich strony ciemnej i jasnej osłabi efekt trójwymiarowości.

Renderowanie centrum handlowego

Po załadowaniu wszystkich informacji dotyczących centrum handlowego można przystąpić do jego wyświetlania. W tym celu należy pobrać informacje graficzne, załadowane wcześniej metodą LoadMeshFromDisk i wyświetlić je na ekranie. Dodatkowo trzeba ustalić sposób przesuwania widoku na ekranie i kontrolować pozostałe aspekty wyświetlania świata 3D.

Główna pętla programu

Procedura PlayGame (zobacz wydruk 6.3) to główna pętla programu. Wywołuje ona metodę Render z klasy DXGraphics, a następnie procedurę DoEvents, umożliwiającą systemowi Windows wykonywanie innych zadań. Bez tego odwołania gra będzie blokować inne aplikacje, co może doprowadzić do zawieszenia się systemu.

```
Wydruk 6.3. Procedura Form1.PlayGame
```

Sub PlayGame()

```
Do While GameActive
dx.Render
DoEvents
Loop
End Sub
```

Renderowanie grafiki Direct3D

Metoda Render to kolejna z procedur, które na pierwszy rzut oka wyglądają groźnie (zobacz wydruk 6.4). Jednakże w praktyce nie jest zbyt skomplikowana. Na początku deklaruje kilka tymczasowych zmiennych i wyłącza kontrolę błędów. W ten sposób kontrola błędów przechodzi w gestię programisty.

Wydruk 6.4. Metoda DXGraphics.Render

Public Function Render() As Long On Error Resume Next Dim matTemp As D3DMATRIX Dim matTrans As D3DMATRIX Dim vecTemp As D3DVECTOR Dim vp As D3DVIEWPORT8 Dim mm As D3DMATERIAL8 Dim o As DXObject Dim i As Long D3DXMatrixIdentity matWorld d3dDevice.SetTransform D3DTS WORLD, matWorld D3DXMatrixIdentity matView D3DXMatrixRotationY matView, Rotation D3DXMatrixLookAtLH matTemp, CameraPoint, Viewpoint, vec3(0, 1, 0) D3DXMatrixMultiply matView, matView, matTemp d3dDevice.SetTransform D3DTS VIEW, matView D3DXMatrixPerspectiveFovLH matProj, pi / 4, Height / Width, 0.1, 100 D3dDevice.SetTransform D3DTS PROJECTION, matProj D3DXVec3Substract vecTemp, CameraPoint, ViewPoint d3dDevice.GetViewport vp D3DXVec3Unproject vecLight, vecTemp, vp, matProj, matView, matWorld D3DXVec3Scale vecLight, vecLight, -1 d3dLight.Direction = vecLight d3dDevice.SetLight 0, d3dLight d3dDevice.LightEnable 0, 1 d3dDevice.Clear 0, ByVal 0, D3DCLEAR TARGET Or D3DCLEAR ZBUFFER, &H404040, 1#, 0 d3dDevice.BeginScene For Each o In DXobs D3DXMatrixIdentity matTemp D3DXMatrixRotationY matTemp, o.Rotation D3DXMatrixTranslation matTrans, -o.Location.X, -o.Location.Y, -o.Location.Z D3DXMatrixMultiply matTemp, matTemp, matTrans D3dDevice.SetTransform D3DTS WORLD, matTemp If o.mType = SimpleMesh Then DXmshs(o.Name).Mesh.DrawSubset 0

```
ElseIf o.mType = TexturedMesh Then
         With DXmshs(o.MeshFilename)
                For i = 0 To .Materials -1
                       d3dDevice.SetMaterial .MeshMaterials(i)
                       d3dDevice.SetTexture 0, DXtexs(.MeshTextures(i)).Texture
                       .Mesh.DrawSubset i
                Next i
         End With
ElseIf o.mType = SelectedMesh Then
         With DXmshs(o.MeshFilename)
                For i = 0 To .Materials - 1
                      mm.Ambient.a = 1
                      mm.Ambient.r = 1
                      mm.Ambient.b = 0.5
                      mm.Ambient.g = 0.5
                       mm.Diffuse = mm.Ambient
                       d3dDevice.SetMaterial mm
                       d3dDevice.SetTexture 0.
                          DXtexs(.MeshTextures(i)).Texture
                       .Mesh.DrawSubset i
                Next i
         Fnd With
Fnd If
Next o
If ShowFrameRate Then
DrawFrameRate
DrawViewPoint
End If
d3dDevice.EndScene
Err.Clear
d3dDevice.Present ByVal 0, ByVal 0, 0, ByVal 0
If Err.Number <> 0 Then
Render = ResetDX
End If
End Function
```

Definiowanie funkcji przekształceń

Pierwszym krokiem podczas wyświetlania grafiki trójwymiarowej jest zainicjalizowanie macierzy świata. Metoda D3DXMatrixIdentity definiuje macierz jednostkową i, korzystając z metody SetTransform, przyporządkowuje jej wartości macierzy świata. Jako że najlepiej zaczynać od początku, współrzędne zostały ustawione na punkt (0, 0, 0). Ustawianie widoku jest trochę bardziej złożone. Program zaczyna się od przyporządkowania widoku do macierzy jednostkowej, następnie używa wartości Rotation, by określić, jak obrócić widok względem osi Y. Zamiast używać skomplikowanej matematyki do tego typu obliczeń, po prostu korzysta z procedury D3DXMatrixRotationY, która obraca macierzą widoku. Należy pamiętać, że kąty obrotu są wyrażone w radianach, a nie w stopniach.

Stopnie czy radiany?

Pełny okrąg ma 360 stopni albo 2pi radianów. Tak więc aby zamienić wartość kąta w stopniach na radiany, należy pomnożyć jego wartość przez pi/180. Z kolei aby zamienić kąt wyrażony w radianach na stopnie, należy pomnożyć go przez 180/pi.

Następnym krokiem jest utworzenie tymczasowej macierzy za pomocą procedury D3DXMatrixLookatLH, która korzysta z wartości CameraPoint i ViewPoint wraz ze specjalnym wektorem, opisującym, która z osi skierowana jest do góry. W tym przypadku wektor vec3(0, 1, 0) wskazuje na oś Y. Ostateczną macierz, opisującą bieżący widok, uzyskujemy mnożąc ze sobą powyższe macierze przy użyciu procedury D3D-MatrixMultiply.

Macierz rzutu zostaje utworzona przy użyciu procedury D3DXMatrixPerspectiveFovLH. Tworzy ona macierz, zawierającą informacje o perspektywie i polu widzenia. Pole to jest typowo opisywane jako liczba pi, dzielona przez pewną wartość. pi/4 oznacza widok normalny, porównywalny do obrazu widzianego przez 50 mm obiektyw w 35 mm kamerze. Mniejsze wartości, czyli pi/x dla x większego od 4, dadzą efekt teleskopowy, a większe — efekt obiektywu szerokokątnego. Należy zwrócić uwagę, że wartości różne od 4 powodują zniekształcenie widzianych obiektów, dlatego wypada używać ich z rozwagą.

Parametr Height/Width to stosunek szerokości ekranu do jego wysokości. Pomaga on w prawidłowym wyświetlaniu obrazu na ekranie, który nie jest kwadratowy. Po ustawieniu tego parametru na 1 przy ekranie o szerokości większej niż jego wysokość, obraz zostanie rozciągnięty wszerz, sprawiając, że obiekty staną się za niskie i za szerokie. Jeżeli szerokość ekranu jest mniejsza niż jego wysokość, wyświetlane elementy staną się zbyt wysokie i zbyt wąskie. Użycie odpowiedniej wartości Height/Width umożliwi DirectX prawidłową kompensację, aby obiekty były widziane w takich proporcjach, w jakich zostały zaprojektowane.

Dwa ostatnie parametry, .1 i 100, opisują granice widoczności. Wszystko, co znajduje się bliżej kamery, niż .1 lub dalej niż 100, nie będzie widoczne.

Ustawienie oświetlenia

Ustawienie oświetlenia jest nieco skomplikowane, ponieważ program korzysta z kilku wektorów i wykorzystuje operacje na macierzach do obliczenia pozycji punktów świetlnych. Na początku odejmuje wektor CameraPoint od wektora ViewPoint i zapisuje wynik do tymczasowego wektora. Następnie korzysta z procedury D3DXVec3Unproject, konwertującej tymczasowy wektor do wektora opisującego lokalizację punktu świetlnego, korzystając z transformaty widoku, która została ustawiona wcześniej. Otrzymanej wartości można użyć do ustawienia kierunku padania światła. Odpowiada za nią właściwość Direction obiektu d3dLight. Metoda SetLight dodaje punkt świetlny do świata gry jako punkt o numerze 0, a metoda LightEnable po prostu włącza światło.

Poprzez ustawienie światła w taki sposób, aby skierowane było od kamery w kierunku jej widoku, zapewniamy, że wszystkie obiekty oglądane przez gracza są odpowiednio oświetlone.

Wyświetlenie pojedynczego ujęcia

Urządzenie Direct3D (d3dDevice) zostało zainicjalizowane w taki sposób, że grafika jest przechowywana w dwóch buforach. Podczas gdy jeden z nich jest aktywnie wyświetlany, drugi jest udostępniony w celu załadowania danych do wyświetlania. Po załadowaniu obiektów do drugiego bufora można je szybko zamienić. Wówczas świeżo załadowany bufor staje się aktywnie wyświetlanym buforem, a bufor, który był aktywny, zostaje udostępniony do odświeżenia danych wyprowadzanych na ekran.

Proces wyświetlania rozpoczyna się od wywołania metody Clear urządzenia Direct3D. Powoduje ona wymazanie istniejącej w buforze informacji. Gdybyśmy ominęli ten krok, stara informacja pozostałaby na ekranie. Jedną z użytecznych funkcji tej metody jest możliwość ustawienia koloru tła. Ja zdecydowałem się na kolor ciemnoszary (&H404040), jednak w każdej chwili można zmienić go na inny.

Kolory tła

Kolory są opisywane jako wartości RGB, gdzie R to czerwony, G — zielony, a B — niebieski. Każda z wartości może być z zakresu od 0 do 255 (wyrażone dziesiętnie) lub od 00 do FF (wyrażone szesnastkowo). Dobrym sposobem na ustalenie koloru jest wybranie go w Photoshopie przy użyciu narzędzia *color swatches* albo *color sliders*. Potem wystarczy zamienić wartości z każdego pola koloru na szesnastkowe i użyć ich jako parametr metody Clear.

Kolejnym krokiem w procesie wyświetlania grafiki jest wywołanie metody BeginScene. Służy ona do oznaczenia początku lokalnego przetwarzania. Każde wywołanie BeginScene wymaga odpowiadającego mu wywołania EndScene, w innym wypadku program wygeneruje błąd.

Po rozpoczęciu ujęcia można dodać obiekty 3D do bufora. W tym przypadku polecenie For Each wykonuje iterację w ramach kolekcji wartości DXObjects przynależnych kolekcji DXobs.

Aby wyświetlić obiekt, należy odpowiednio ustawić początek układu współrzędnych świata gry. Jest to konieczne, jako że każdy z obiektów został stworzony względem własnego początku układu współrzędnych przestrzennych (0, 0, 0). Przesunięcie to umożliwia prawidłowe wyświetlenie obiektu. Proces ten lepiej wyobrazić sobie jako poruszanie światem gry w celu dopasowania go do obiektu, niż poruszanie obiektem, aby dopasować go do świata.

Przesuwanie początku układu współrzędnych świata polega na obliczeniu jego nowych współrzędnych tą samą techniką, jaka została użyta do stworzenia macierzy widoku. A więc najpierw tworzy się macierz jednostkową i używa się procedury D3DXMatrix-Rotation w celu obrócenia początku układu do wartości Rotation z pliku inicjalizacyjnego. Następnie oblicza się przesunięcie względem rzeczywistego początku układu, korzystając ze stałych opisujących lokalizację obiektu, zawartych w jego pliku inicjalizacyjnym. Na koniec, za pomocą metody SetTransform, przywraca pierwotne współrzędne świata gry.

DX0bject współpracuje z trzema różnymi typami obiektów 3D. Pierwszy to siatka bez tekstury bądź informacji o materiale (SimpleMesh). Przykładem takiego obiektu jest czajniczek z rozdziału 2. Pozostałe dwa typy (TexturedMesh i SelectedMesh) umożliwiają wyświetlenie obiektów 3D wraz z teksturą. Jedyna różnica polega na tym, że obiekt SelectedMesh będzie podświetlony na czerwono, aby umożliwić graczowi identyfikację obiektu w centrum handlowym, który jest aktualnie wybrany.

Obiekt z teksturą zwykle składa się z paru części, które muszą być oddzielnie narysowane. Każda część, która pokryta jest inną teksturą lub kolorem, musi być potraktowana oddzielnie. Do wyświetlania kolejnych części zastosowana została pętla For. Wykonuje ona iteracje w ramach listy materiałów i za pomocą metod SetMateriał i SetTexture kolejno je uaktywnia, by następnie wywołać metodę DrawSubset, rysującą część obiektu, pokrytą daną teksturą.

Do narysowania obiektu wybranego przez gracza stosuje się ten sam proces, z tym że przed wywołaniem SetMaterial odrobinę zmienia się atrybuty tekstury. Poprzez zmianę informacji o kolorach we właściwościach Ambient i diffuse obiekt będzie podświetlony na czerowno. Jest to idealny sposób na graficzne podkreślenie wybranego obiektu.

Właściwości kolorów w DirectX zawierają zestaw typowych kolorów, czyli czerwony, niebieski i zielony, a także współczynnik przenikalności, zwany alfa. Tak samo, jak w przypadku kolorów, alfa jest wartością typu single z zakresu od 0 do 1. Zero oznacza, że materiał jest doskonale przezroczysty, a jeden, że jest doskonale nieprzezroczysty. Normalnie atrybuty: alfa, czerwony, zielony i niebieski będą ustawione na 1, co oznacza, że tekstura będzie namalowana na białej powierzchni. Ustawienie atrybutów kolorów niebieskiego i zielonego na 0,5 spowoduje wyświetlenie obiektu na czerwonej powierzchni. W ten sposób uzyskamy czerwoną poświatę dla wybranego obiektu.

Po wyświetleniu wszystkich obiektów 3D można jeszcze wyświetlić informacje o ilości wyświetlanych klatek na sekundę i aktualnym punkcie widzenia. Na koniec wywołana zostaje metoda EndScene, kończąca ujęcie.

Najczęstszą okolicznością występowania błędów jest wyświetlanie informacji na ekranie za pomocą metody Present. Mimo że problemy te występują z wielu przyczyn, zwykle lekarstwem okazuje się powtórna inicjalizacja urządzenia Direct3D i związanych z nim obiektów. Zajmuje się tym procedura ResetDX, wywołując po prostu metodę InitDX w celu odbudowania informacji związanych z DirectX.

With przychodzi z pomocą

Instrukcja With może być niezwykle przydatna podczas korzystania z obiektów zagnieżdżonych w innych obiektach. Ustanawia ona tymczasowy wskaźnik na określony obiekt. Wówczas każde odwołanie, które rozpoczyna się od kropki (.), będzie działało w obrębie tego obiektu. Spowoduje to nie tylko uproszczenie kodu, ale przede wszystkim szybsze działanie aplikacji, w związku z brakiem konieczności szukania obiektu za każdym razem, gdy występuje do niego odwołanie. Typowym zastosowaniem With jest korzystanie z głęboko zagnieżdżonych obiektów lub kolekcji obiektów. W przypadku zagnieżdżania samych instrukcji With aktywna będzie tylko najbardziej zagnieżdżona z instrukcji. Dopuszczenie więcej niż jednej aktywnej instrukcji With uniemożliwiłoby Visual Basicowi poprawne kojarzenie metod i właściwości z obiektami, do których przynależą.

Wyświetlanie tekstu na ekranie

Jedną z przydatnych funkcji DirectX jest wyświetlanie tekstu w obrębie ekranu Direct3D w czasie wykonywania programu. W ten sposób można wyświetlać tak istotne informacje, jak ilość klatek na sekundę. DirectX ułatwia to zadanie, udostępniając metodę DrawText, jednak zanim będzie można z niej skorzystać, należy zainicjalizować obiekt, zawierający informacje o tekście.

Wyświetlanie tekstu umożliwia specjalny obiekt, zwany D3DXFont, który zawiera informacje o czcionce i jej atrybutach. Na poziomie modułu DXGraphics został zdefiniowany obiekt klasy D3DXFont, zwany GameFont. W wydruku 6.5 zawarty jest kod, inicjalizujący czcionkę używaną w grze. (Wywołanie tej procedury następuje z poziomu InitDX).

Wydruk 6.5. Funkcja DXGraphics.InitDXFonts

```
Private Function InitDXFonts() As Long
Dim FntDesc As IFont
Dim Fnt As StdFont
Set Fnt = New StdFont
Fnt.Name = "Arial"
Fnt.Size = 8
Fnt.Bold = True
Set FntDesc = Fnt
Set GameFont = d3dx.CreateFont(d3dDevice, FntDesc.hFont)
DXDebugger.WriteErr "Inicjalizacja czcionki GameFont", Err
InitDXFonts = Err.Number
End Function
```

W celu zainicjalizowania obiektu D3DXFont należy utworzyć obiekt StdFont, przechowujący wszelkie informacje związane z czcionką. W tym przypadku dla wyświetlanego tekstu wybrano pogrubioną czcionkę "Arial" o rozmiarze 8 punktów. Po zdefiniowaniu obiektu StdFont zostaje on przyporządkowany obiektowi IFont, który z kolei zostaje przesłany metodzie CreateFont. Obiekt StdFont nie zawiera atrybutu hFont, który jest wymagany przez CreateFont, z kolei obiekt FntDesc nie może być poprawnie zainicjalizowany w Visual Basicu.

Procedura DrawFrameRate (zobacz wydruk 6.6) oblicza aktualną prędkość wyświetlania klatek i wyświetla ją na ekranie. Korzysta ona z procedury Win32 API GetTickCount, aby otrzymać wartość Long, zawierającą czas od włączenia komputera, wyrażony w milisekundach. Jeżeli minęła więcej niż sekunda (1000 milisekund) od ostatniego pobrania informacji, bieżąca prędkość zostaje zapisana do LastTimeCheckFPS, a bieżąca wartość FramesDrawn zapisana do zmiennej zwanej FrameRate i wyzerowana.

Wydruk 6.6. Procedura DXGraphics.DrawFrameRate

Po odświeżeniu informacji o szybkości wyświetlania obrazu wartość FramesDrawn zostaje zwiększona o jeden, zliczając w ten sposób kolejne wyświetlone klatki. Należy pamiętać, że opisywana procedura jest wywoływana tylko raz na każde wyświetlenie klatki.

Aby szybkość wyświetlania ukazała się na ekranie, należy zdefiniować prostokątne okno za pomocą współrzędnych ekranu, wyrażonych w pikselach, w miejscu, gdzie ma zostać wyświetlony tekst. W tym celu wykorzystano strukturę RECT, ustawiając jej właściwości Top, Left, Bottom i Right w taki sposób, aby tekst ukazywał się w lewym górnym rogu ekranu.

Potem wywołana zostaje metoda DrawText ze zdefiniowanym wcześniej obiektem GameFont i wartością kolor-przenikalność ustawioną na &HFFFF0000. Ta szesnastkowa wartość oznacza, że wyświetlane znaki będą nieprzezroczyste, koloru czerwonego. Pierwsze dwie cyfry heksadecymalne zawierają wartość współczynnika alfa, a następne sześć — wartości kolorów, kolejno po dwie na czerwony, zielony i niebieski. Następnie określony zostaje łańcuch tekstowy do wyświetlenia, z obliczoną wcześniej wartością FrameRate, struktura RECT z informacją o pozycji i rozmiarze pola tekstowego, wreszcie informacje o pozycjonowaniu tekstu w obrębie pola. W tym przypadku tekst zostaje wyrównany do górnej i lewej krawędzi pola.

Przepełnia się tylko co 49,7 dni

Jeżeli komputer jest cały czas włączony, należy liczyć się z tym, że wartość Tick-Count w końcu się przepełni i wyzeruje. Jako, że jest to wartość typu Long, powinno się to zdarzyć jedynie co 49,7 dni. Jest to mało prawdopodobne (Windows musiałby wytrzymać tyle czasu bez restartu), więc postanowiłem nie pisać procedury obsługującej to zdarzenie.

Wybieranie obiektów za pomocą klasy DXGraphics

Skoro zadałem sobie trud zaprogramowania wyświetlania obiektów wybranych, należałoby również napisać procedurę umożliwiającą graczowi wybór danego obiektu. Kod tej procedury składa się z dwóch części — zdarzenia MouseDown z obiektu Form, które wykrywa naciśnięcie przycisku myszki oraz metody HitObject z klasy DXGraphics.

Wykrywanie kliknięcia

Zdarzenie MouseDown powinno być dobrze znane większości programistom Visual Basica. Uruchamia się ono za każdym razem, gdy zostanie naciśnięty przycisk myszki, podczas gdy kursor znajduje się ponad którąś z kontrolek w formularzu. W wydruku 6.7 zawarta jest obsługa tego zdarzenia. Korzysta ono ze zmiennej na poziomie modułu, zwanej SelectedObject, która zawiera obiekt, wskazujący na aktualnie wybrany element na ekranie. Jeżeli żaden obiekt nie jest wybrany, SelectedObject ma wartość Nothing.

Wydruk 6.7. Form1.Picture1_MouseDown

Procedura rozpoczyna od ustawienia wskaźnika aktualnie wybranego obiektu na Nothing. Następnie wywołuje metodę HitObject, uprzednio konwertując wartości X i Y z jednostek Twips na piksele. Jeżeli HitObject zwróci wskaźnik do istniejącego obiektu DXObject, ustawia właściwość mType na SelectedMesh.

Szukanie wybranego obiektu 3D

Procedura HitObject (patrz wydruk 6.8) za pomocą pętli For Each wykonuje iterację w ramach pełnej kolekcji obiektów. Dla każdego obiektu wywoływana jest procedura HitAnObject, która sprawdza, czy współrzędne kursora leżą w obrębie obiektu. Jeżeli tak, zwraca odnośnik do wybranego obiektu i kończy działanie. W innym przypadku procedura zwraca Nothing.

Wydruk 6.8. Funkcja DXGraphics.HitObject

```
Public Function HitObject(X As Single, Y As Single) As DXObject
Dim o As DXObject
For Each o In DXobs
If HitAnObject(o, X, Y) And o.oType <> dxobjectmall Then
Set HitObject = o
Exit Function
End If
Next o
Set Hit Object = Nothing
End Function
```

Należy zwrócić uwagę, że w przypadku obiektu Mall, czyli samego centrum handlowego, funkcja nie zwraca odnośnika. Jako że centrum jest ładowane jako pierwsze, nie byłoby możliwości wybrania któregoś ze sklepów, ponieważ sklepy znajdują się w obrębie centrum. W związku z tym kliknięcie na sklep równałoby się kliknięciu na centrum.

Sprawdzanie pojedynczego obiektu

Największym problemem przy sprawdzaniu, czy dany obiekt zawiera punkt określony współrzędnymi X i Y, jest jego konwersja na prostą w przestrzeni trójwymiarowej. Późniejsze ustalenie, czy prosta przecina obiekt, jest już kwestią relatywnie łatwą. Utrudnieniem pozostaje fakt, że współrzędne przechowywane przez siatkę danego obiektu wskazują zawsze, że obiekt jest w centrum świata 3D.

Tak więc pierwszym krokiem będzie przesunięcie początku układu współrzędnych świata na początek układu współrzędnych obiektu. W tym celu wykorzystany zostanie ten sam kod, który służył do kreślenia obiektów w metodzie Render.

Wydruk 6.9. Funkcja DX.Graphics.HitAnObject

Private Function HitAnObject(o As DXObject, X As Single, Y As Single) As Boolean Dim vIn As D3DVFCTOR Dim vNear As D3DVECTOR Dim vFar As D3DVECTOR Dim vDir As D3DVECTOR Dim viewport As D3DVIEWPORT8 Dim hit As Long Dim faceindex As Long Dim retu As Single Dim retv As Single Dim dist As Single Dim matTemp As D3DMATRIX Dim matNewWorld As D3DMATRIX Dim matTrans As D3DMATRIX D3DXMatrixIdentity matTemp D3DXMatrixRotationY matTemp, o.Rotation D3DXMatrixMultiply matTemp, matWorld, matTemp D3DXMatrixTranslation matTrans, -o.Location.X, -o.Location.Y, -o.Location.Z D3DXMatrixMultiply matNewWorld, matTemp, matTrans d3dDevice.GetViewport viewport vIn.X = XvIn.Y = YvIn.7 = 1D3DXVec3Unproject vNear, vIn, viewport, matProj, matView, matNewWorld vIn.Z = -100D3DXVec3Unproject vFar, vIn, viewport, matProj, matView, matNewWorld D3DXVectSubstract vDir, vNear, vFar d3dx.Intersect DXmshs(o.MeshFilename).Mesh, vFar, vDir, hit, faceindex, retu, retv, ⇒dist. HitAnObject = (hit = 1)End Function

Funkcja tworzy wektor ze zmiennych X i Y, przyjmując współrzędną Z jako 1. Potem procedura D3DXVec3Unproject konwertuje wektor do przestrzeni, w której obiekt jest centralny. W ten sposób tworzy się wektor vNear. Ten sam proces, powtórzony dla wartości Z = -100, definiuje wektor vFar.

Powstałe dwa wektory definiują prostą w przestrzeni trójwymiarowej. Odjęcie wektora vNear od wektora vFar daje wektor kierunkowy, który w połączeniu z wektorem vFar określa kierunek prostej. Rvsunek 6.2.

z rozdziału 6

Wygląd centrum

Kolejnym krokiem jest wywołanie metody Intersect, by określić, czy prosta (zdefiniowana przez wektory vNear i vFar) krzyżuje się z dana siatka. Funkcja ta zwraca pięć różnych wartości. Hit przyjmuje wartość 1, jeżeli prosta przecina siatkę lub 0, jeżeli nie. Faceindex zawiera numer powierzchni obiektu, przecietej prosta. retu i retv zawierają względne współrzędne punktu przecięcia w ramach tej powierzchni. (Ich wartości zawierają się w przedziale od zera do jedności). Wreszcie dist zawiera odległość od vFar do punktu przecięcia prostej z siatką.

Na koniec funkcja zamienia wartość hit na typ Boolean poprzez porównanie go do jedności. Wówczas, jeżeli hit ma wartość 1, funkcja zwróci True, a w innym wypadku zwróci False.

Uruchamianie programu

Czas na przetestowanie programu. Jego uruchomienie wymaga załadowania plików z katalogu \VBGame\Rozdzial06 do Visual Basica i naciśniecia klawisza F5. Dość szybko powinno otworzyć sie okno formularza, a zaraz za nim centrum handlowe (zobacz rysunek 6.2). Rzeczywisty czas zależy w dużej mierze od szybkości procesora i karty graficznej. Im szybszy procesor, tym szybciej pojawi się obraz.

Program zawiera kilka przycisków z boku ekranu DirectX. Strzałki na górze umożliwiają obracanie centrum handlowym względem osi Y skokami co 45 stopni. Poniżej znajdują się przyciski + i –, pozwalające przybliżać i oddalać widok oraz przyciski Prawo, Lewo, Góra, Dół, służące do przewijania widoku w określonym kierunku.

Przycisk Zeruj przywraca początkowy widok, jako że łatwo jest podczas przewijania i przybliżania stracić centrum handlowe z oczu. Info włącza i wyłącza wyświetlanie w lewym górnym rogu ekranu informacji o ilości klatek i punkcie widzenia.

Przycisk *Ekran* włącza tryb pełnoekranowy. Aby powrócić do wyświetlania w oknie, wystarczy nacisnąć *Esc. Siatka* służy do wybierania siatek. Po pierwszym naciśnięciu wybrany zostanie market. Dalsze naciskanie spowoduje wybieranie kolejnych obiektów z kolekcji DX0bjects aż do osiągnięcia końca kolekcji i wybrania całego centrum handlowego. Przycisk *Wyjście* pozwala na powrót do Visual Basica. Kliknięcie myszką ponad którymś z obiektów spowoduje jego podświetlenie (patrz rysunek 6.3).

Podsumowanie

Rozdział ten zawierał dużo matematyki. Na szczęście dokładne rozumienie wszystkich zawartych tu obliczeń nie jest konieczne — zawsze można po prostu skorzystać z istniejącego kodu, zostawiając wyższą matematykę profesjonalnym twórcom gier komputerowych.

Jednym z minusów procesu tworzenia grafiki, który został tu opisany, jest jego relatywnie mała wydajność, związana z dużą ilością pojedynczych siatek do wyświetlenia. Lepszą techniką byłoby skomasowanie podstawowych informacji o siatkach w kilku dużych obiektach, a następnie ich wyświetlanie. Jednak ilość kodu i skomplikowanych obliczeń, wymaganych do zastosowania tej techniki, mogłaby uczynić ten rozdział zbyt trudnym do zrozumienia.